

Neuvoston päätelmät, annettu 22 päivänä toukokuuta 2008, aikuiskoulutuksesta

(2008/C 140/09)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

katsoo seuraavaa:

- (1) Lissabonissa keväällä 2000 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä ⁽¹⁾ kehoitettiin uudenaikaistamaan Euroopan koulutusjärjestelmiä ottaen huomioon tietoperustaisen talouden asettamat vaatimukset ja unionin lisääntyneet sosioekonomiset ja demografiset haasteet globaalistuneessa maailmassa.
- (2) Vuoden 2002 keväällä kokoontuneen Barcelonan Eurooppa-neuvoston päätelmissä ⁽²⁾ kehoitettiin jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikilla kansalaisilla on hyvät perustaidot, sekä lisäämään ikääntyneiden työntekijöiden mahdollisuuksia pysyä työmarkkinoilla erityisesti takaamalla todelliset mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen.
- (3) Elinikäisestä oppimisesta 27 päivänä kesäkuuta 2002 annetussa neuvoston päätöslauselmassa ⁽³⁾ korostettiin, että elinikäiseen oppimiseen on kuuluttava oppiminen esikoulusta eläkeikään, ja sen on sisällettävä kaikki virallisen oppimisen, virallisen järjestelmän ulkopuolisen oppimisen sekä arkioppimisen muodot.
- (4) Ammatillisen koulutuksen tehostetun yhteistyön edistämistä 19 päivänä joulukuuta 2002 annetussa neuvoston päätöslauselmassa ⁽⁴⁾ todettiin, että aikuisten, ikääntyvät työntekijät mukaan lukien, sopeutumiskyvyn ja työllistyvyyden edellytyksenä on pitkälti mahdollisuus täydentää ja hankkia uutta ammattitaitoa koko työelämässä olon ajan.
- (5) Poliitikkojen, järjestelmien ja käytäntöjen tehostamisesta elinikäisen ohjauksen alalla 28 päivänä toukokuuta 2004 annetussa neuvoston päätöslauselmassa ⁽⁵⁾ korostettiin, että ohjauspalvelujen olisi oltava kaikkien Euroopan kansalaisten saatavilla kaikissa elämänvaiheissa ja että erityistä huomiota on kiinnitettävä riskihenkilöihin ja -ryhmiin.
- (6) Yhteisistä eurooppalaisista periaatteista epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta 28 päivänä toukokuuta 2004 annetuissa neuvoston päätelmissä ⁽⁶⁾, jotka laadittiin vastaukseksi marraskuussa 2002 annettuun Kööpenhaminan julistukseen, kehoitettiin laatimaan eurooppalaisia välineitä epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen tunnistamisesta ja levittämään niitä.
- (7) Elinikäisen oppimisen avaintaidoista 18 päivänä joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksen ⁽⁷⁾ tarkoituksena on muun muassa varmistaa, että aikuiset voivat kehittää ja täydentää valmiuksiaan ja taitojaan koko elämänsä ajan ja että aikuisten jatkokoulutukselle on olemassa asianmukaisia infrastruktuureja.
- (8) Koulutusalan indikaattoreiden ja viitearvojen yhdenmukaisesta luettelosta 25 päivänä toukokuuta 2007 annetuissa neuvoston päätelmissä ⁽⁸⁾ kehoitettiin jatkamaan aikuiskoulutusta koskevien indikaattorien kehittämistä.
- (9) 23. huhtikuuta 2008 annetut Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksessa eurooppalaisten tutkintojen viitekehysten perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi ⁽⁹⁾ kehoitetaan noudattamaan oppimistuloksiin perustuvaa lähestymistapaa tutkintojen kuvauksessa riippumatta siitä, miten ja missä oppimistulokset on saavutettu.
- (10) Vuonna 2008 annetussa Koulutus 2010 -työohjelman täytäntöönpanon edistymistä koskevassa neuvoston ja komission yhteisessä raportissa korostetaan, että ikääntyneiden ja matalan taitotason työntekijöiden vähäinen osallistuminen aikuiskoulutukseen on edelleen merkittävä ongelma.
- (11) Aikuiskoulutuksesta 16 päivänä tammikuuta 2008 annetussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa: *Oppia ikä kaikki* ⁽¹⁰⁾ kehoitetaan jäsenvaltioita edistämään tiedon hankkimista ja kehittämään elinikäisen oppimisen kulttuuria muun muassa panemalla täytäntöön sukupuolten tasa-arvoa edistäviä politiikkoja, joiden avulla aikuiskoulutus tehdään kiinnostavammaksi, helpommin saatavilla olevaksi ja tehokkaammaksi.

PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE lokakuussa 2006 annetun komission tiedonannon "Aikuiskoulutus: *Oppia ikä kaikki*" ⁽¹¹⁾ ja syyskuussa 2007 annetun toimintasuunnitelman — "Oppiminen kannattaa aina" ⁽¹²⁾, joissa molemmissa korostetaan aikuiskoulutuksen merkitystä elinikäisen oppimisen keskeisenä tekijänä ja kehoitetaan jäsenvaltioita poistamaan osallistumisen esteet, parantamaan laatua ja tehokkuutta aikuisoppimisen alalla, nopeuttamaan oppimistulosten validointia ja tunnustamista sekä varmistamaan riittävät investoinnit ja alan seuranta,

⁽¹⁾ Asiak. SN 100/1/00 REV 1.

⁽²⁾ Asiak. SN 100/1/02 REV 1, 32 ja 33 kohta.

⁽³⁾ EYVL C 163, 9.7.2002, s. 2.

⁽⁴⁾ EYVL C 13, 18.1.2003, s. 2.

⁽⁵⁾ Asiak. 9286/04.

⁽⁶⁾ Asiak. 9600/04.

⁽⁷⁾ EUVL L 394, 30.12.2006, s. 10.

⁽⁸⁾ EUVL C 311, 21.12.2007, s. 13.

⁽⁹⁾ EUVL-viite lisätään myöhemmin.

⁽¹⁰⁾ (2007/2114 (INI)) — P6_TA-PROV(2008)0013.

⁽¹¹⁾ Asiak. 14600/06 — KOM(2006) 614 lopullinen.

⁽¹²⁾ Asiak. 13426/07 — KOM(2007) 558 lopullinen.

KATSOO, että aikuisoppimisella voi olla keskeinen rooli Lissabonin strategian tavoitteiden saavuttamisessa, koska se edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta, antaa kansalaisille uusien työpaikkojen edellyttämiä taitoja ja auttaa Eurooppaa vastaamaan paremmin globalisoitumisen haasteisiin. Erityisesti on tarpeen:

1. parantaa matalan osaamistason työntekijöiden — joiden määrä on vielä varsin suuri — osaamistasoa, jotta kaikille kansalaisille annettaisiin edellytykset mukautua teknologisiin muutoksiin ja tuleviin osaamistarpeisiin ja jotta näin parannettaisiin talouden suorituskykyä;
2. puuttua koulunkäynnin keskeyttäneiden jatkuvasti suureen määrään tarjoamalla uusi mahdollisuus nuorille aikuisille, joilla ei ole ammattipätevyyttä, ja keskittymällä tällöin erityisen tärkeisiin aloihin, kuten perustason luku- ja laskutaitoon, tietoteknisiin taitoihin ja kielenoppimiseen;
3. torjua sosiaalista syrjäytymistä, joka johtuu muun muassa alhaisesta peruskoulutuksesta, työttömyydestä ja syrjäisellä maaseudulla asumisesta, kiinnittäen samalla enemmän huomiota — nykyisiin demografisiin ja muuttoliikesuuntauksiin vastaamiseksi — elinikäiseen oppimiseen ja ikääntyneiden työntekijöiden ja maahanmuuttajien koulutusvaatimuksiin;
4. varmistaa aikuiskoulutuksen tehokkuus ja laatu, jotta lisättäisiin erityisesti epäsuotuisassa asemassa olevien ryhmien aktiivista osallistumista aikuiskoulutukseen, saataisiin houkutelua riittävästi julkisia ja yksityisiä investointeja tälle alalle ja kannustettaisiin yksityistä sektoria asettamaan aikuiskoulutus keskeiselle sijalle työpaikkojen ja liiketoiminnan kehittämiseksi.

KATSOO, että aikuiskoulutuksella voi olla suuri merkitys vastattaessa näihin tarpeisiin, koska se ei tarjoa ainoastaan taloudellisia ja yhteiskunnallisia etuja, kuten työllistettävyyden helpottaminen, mahdollisuudet saada parempi työpaikka, vastuullisempi kansalaisuus ja kansalaisosallistumisen lisääntyminen, vaan myös yksilölle itselleen koituvia etuja, kuten paremmat mahdollisuudet toteuttaa itseään, terveyden ja hyvinvoinnin kohentuminen ja itseluottamuksen parantuminen, ja katsoo näin ollen, että:

1. aikuisoppimiselle tulisi antaa suurempi painoarvo ja enemmän todellista tukea kansallisella tasolla osana yleisiä toimia elinikäisen oppimisen kulttuurin kehittämiseksi;

2. näiden päätelmien liitteessä esitetyt erityistoimet voisivat muodostaa johdonmukaisen kehyksen tämän alan tuleville toimille Koulutus 2010 -työohjelmassa;
3. näiden toimien kehittämisessä ja täytäntöönpanossa olisi täysin kunnioitettava jäsenvaltioiden vastuuta opetuksen sisällön ja koulutusjärjestelmien organisoimisen suhteen ja käytettävä avointa koordinoitimenettelyä;
4. aikuiskoulutuksen kehityksen ja seurannan olisi oltava linjassa neuvoston toukokuussa 2007 hyväksymän indikaattoreiden ja viitearvojen yhdenmukaisen luettelon kanssa, ja ne olisi sisällytettävä Koulutus-työohjelman edistymistä koskeviin tuleviin yhteisiin raportteihin;
5. aikuiskoulutuksen monialaisuus, monimuotoisuus, monimutkaisuus ja rikkaus edellyttävät yhtenäistä lähestymistapaa, jossa ovat mukana kaikki sidosryhmät, mukaan lukien paikallisen ja alueellisen tason sidosryhmät, työmarkkinaosapuolet ja valtioista riippumattomat järjestöt.

KEHOTTA A JÄSENVALTIOITA näin ollen käsittelemään näissä päätelmissä mainittuja aikuiskoulutukseen liittyviä asioita kunkin jäsenvaltion erityisolosuhteiden ja prioriteettien mukaisesti, erityisesti panemalla täytäntöön liitteessä mainitut toimenpiteet,

ja KEHOTTA KOMISSIOTA:

- tukemaan jäsenvaltioita aikuiskoulutuksen kehittämisessä ja parantamisessa, ei ainoastaan lisäämällä mahdollisuuksia ja laajentamalla saatavuutta ja lisäämällä osallistumista vaan myös pyrkimällä merkityksellisempiin, tulospainotteisempiin oppimistuloksiin käyttäen näiden päätelmien liitteessä esitettyjen kaltaisia toimenpiteitä,
- varmistamaan täydentävyyden ja johdonmukaisuuden tällaisten toimenpiteiden seurannan ja Bolognan ja Kööpenhaminan prosessien täytäntöönpanon välillä siltä osin kuin viimeksi mainitut liittyvät aikuisopiskelijoihin,
- tehostamaan ja käyttämään olemassa olevia tutkimusrakenteita aikuiskoulutuksen tarpeisiin,
- jatkamaan ja tehostamaan yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen ja alalla toimivien hallituksista riippumattomien elinten välillä sekä luomaan yhteyksiä alueellisiin aloitteisiin kuten Euroopan ja Aasian väliseen yhteistyöhön ja kansainvälisiin aloitteisiin kuten Koulutusta kaikille -ohjelmaan (Education for all) sekä vuosituhannen kehitystavoitteisiin.

LIITE

KAUDEN 2008–2010 ERITYISTOIMET

A. KOMISSIO YHTEISTYÖSSÄ JÄSENVALTIOIDEN KANSSA

1. Analysoidaan koulutusalan uudistuksia kansallisella tasolla, erityisesti kansallisten tutkintojärjestelmien kehittämistä suhteessa eurooppalaisten tutkintojen viitekehykseen sekä viralliseen, epäviralliseen ja arkioppimiseen liittyvien opintosuoritusten siirtojärjestelmiin tavoitteena parantaa aikuisten mahdollisuuksia päästä osallisiksi tutkintojärjestelmistä.
2. Analysoidaan kansallisten koulutus uudistusten vaikutusta siltä osin kuin on kyse rahoitusvarojen jakamisesta eri ikäryhmien kesken elinikäisen oppimisen lähestymistavan mukaisesti.
3. Tuetaan uramahdollisuuksien, edellytysten ja voimavarojen kehittämistä — jäsenvaltioissa olemassa olevien hyvien toimintatapojen perusteella — aikuiskoulutuksen alalla työskenteleviä varten ammatin näkyvyyden ja aseman parantamiseksi.
4. Tehdään lisää tutkimustyötä aikuiskoulutusta tarjoavien laatu kriteerien kehittämiseksi.
5. Laaditaan yhteinen luettelo hyvistä toimintatavoista ja hankkeista, joiden tarkoituksena on motivoida erityisen vaikeasti tavoitettavia ryhmiä, määritellä keskeisiä tekijöitä näiden henkilöiden integroimiseksi uudelleen työmarkkinoille ja yhteiskuntaan ja heidän itseluottamuksensa parantamiseksi.
6. Määritellään hyviä toimintatapoja oppimistulosten arvioimiseksi, erityisesti kun on kyse matalan osaamistason työntekijöiden, ikääntyneiden työntekijöiden ja maahanmuuttajien pääasiassa virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolella hankkimista oppimistuloksista.
7. Laaditaan aikuiskoulutuksessa käytettävien sovitujen määritelmien luettelo ja laaditaan olemassa olevien tietokokoelmien, erityisesti OECD:n tietokokoelmien pohjalta ja koulutusta ja elinikäistä oppimista koskevista tilastoista vuonna 2008 annetun asetuksen ⁽¹⁾ mukaisesti perustermit sekä laaditaan seurannan helpottamiseen tarvittavat Euroopan tason vertailutiedot. (Varmistetaan, että kaikki jäsenvaltiot voivat osallistua laadintaan.)
8. Tuetaan toimenpiteitä aikuiskoulutuksen aseman vahvistamiseksi kansallisissa elinikäisen oppimisen strategioissa.
9. Tuetaan kampanjoita, joiden tarkoituksena on nostaa potentiaalisten opiskelijoiden tietoisuutta ja motivaatiota ja siten lisätä yleistä osallistumista aikuiskoulutukseen.

B. JÄSENVALTIOT KOMISSION TUKEMANA

1. Edistetään ja tuetaan hyvien toimintatapojen, vastavuoroisen oppimisen ja yhteisten hankkeiden kehittämistä aikuiskoulutuksen alalla sidosryhmien kesken jäsenvaltioissa.
2. Osana pyrkimystä kehittää elinikäisen oppimisen kulttuuria tehdään tiiviisti yhteistyötä aikuiskoulutuksen esteiden havaitsemiseksi ja poistamiseksi ja kysyntälähtöisen, laadukkaan tarjonnan ja mahdollisuuksien järjestämiseksi aikuiskoulutuksen alalla, verkko-oppiminen ja etäopiskelu mukaan luettuina.
3. Kannustetaan sekä korkea-asteen koulutuslaitoksia että ammattikoulutuslaitoksia suuntautumaan suuremmissa määrin aikuisopiskelijoihin ja kehittämään kumppanuuksia liikeyhteisön kanssa työnantajien motivoimiseksi järjestämään aikuiskoulutusta työpaikalla ja työntekijöiden motivoimiseksi osallistumaan tällaiseen koulutukseen.
4. Pyritään helpottamaan aikuiskoulutukseen osallistumista ja lisäämään siihen osallistumista kaikkien kansalaisten, erityisesti peruskoulutuksen keskeyttäneiden ja uutta mahdollisuutta etsivien, erityistarpeita omaavien ja riittämättömät perustaidot tai alhaisen koulutustason omaavien henkilöiden keskuudessa, jotta rohkaistaisiin heitä parantamaan taitojaan.
5. Varmistetaan elinikäisen oppimisen ohjelman, Euroopan rakennerahastojen ja muiden vastaavien rahoituslähteiden tehokas käyttö, jotta parannettaisiin koulutustilaisuuksien tarjoamista aikuisille.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta, annettu 23. huhtikuuta 2008, koulutusta ja elinikäistä oppimista koskevien tilastojen tuottamisesta ja kehittämisestä — PE-CONS 3659/3/07 REV 3; EUVL-viite lisätään myöhemmin.

6. Edistetään sellaisten elinikäisten ohjaus- ja neuvontajärjestelyjen kehittämistä ja käyttöä, joilla voidaan tarjota aikuisille riippumatonta tietoa ja neuvontaa, yksilöllisten taitojen analysointia ja henkilökohtaista uraohjausta.
 7. Harkitaan — kustannus-hyötysuhteen kannalta — aikuiskoulutuksen merkitystä sosiaaliselle yhteenkuuluvuudelle ja talouskehitykselle.
 8. Helpotetaan sellaisten menetelmien ja välineiden kehittämistä, joita tarvitaan avaintaitojen ja -pätevyyden — myös pääasiassa virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolella hankittujen — arvioimiseksi ja niiden validoimiseksi ja määrittelemiseksi oppimistulosten kannalta ja investoidaan samalla validointi- ja tunnustusmenettelyjen edistämiseen.
 9. Pyritään varmistamaan, että aikuiskoulutus saa riittävän osuuden koulutuksen eri aloille jaettavista rahoitusvaroista, elinikäisen oppimisen lähestymistapaa noudattaen.
 10. Edistetään työmarkkinaosapuolten ja muiden sidosryhmien, myös valtioista riippumattomien järjestöjen, aktiivista osallistumista eri opiskelijaryhmien tarpeisiin räätälöidyn laadukkaan koulutustarjonnan varmistamiseen. Erityisesti olisi painotettava tieto- ja viestintätekniikan alan koulutusta ja tieto- ja viestintätekniikan taitojen kehittämistä.
 11. Tehostetaan yhteistyötä Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen ja Unescon elinikäisen oppimisen instituutin kanssa ja käytetään täysin hyväksi muiden kansainvälisten instituutioiden tutkimusresursseja aikuiskoulutuksen alalla.
 12. Näiden toimien täytäntöönpanon jälkeen saatujen tulosten pohjalta tarkastellaan muita mahdollisia vuoden 2010 jälkeen toteutettavia toimia Koulutus 2010 -työohjelman seurannan mukaisesti.
-